

محک اعتبار نخست‌وزیر عراق: مهار شبه‌نظامیان تحت حمایت ایران

به قلم مایکل نایتز (/fa/experts/maykl-naytz-0/)

۱۹ ژوئن ۲۰۱۹

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/iran-backed-militias-test-credibility-iraqs-prime-minister

العربية (/policy-analysis/almylyshyat-almdwmt-mn-ayran-tkhtbr-msdaqyt-ryys-alwzra-alraqy/)

درباره نویسنده

مایکل نایتز (/fa/experts/maykl-naytz-0/)

مایکل نایتز یکی از همکاران ارشد انستیتو واشنگتن و متخصص امور نظامی و امنیتی عراق، ایران، یمن و کشورهای عربی خلیج است.

دکتر نایتز بارها عراق، یمن و کشورهای خلیج فارس سفر کرده و به طور منظم در خصوص سیاست‌گذاری‌های دولت ایالات متحده، کمیته‌های کنگره و افسران نظامی آمریکا در امور امنیتی منطقه،

تحلیل کوتاه

راکت‌ها همچنان بر سر تاسیسات آمریکایی فرود می‌آید و این تلاشی است آگاهانه برای این‌که عراق در منطقه تبدیل به چهارراهی بی‌طرف نشود

روز ۱۹ ژوئن یک گروه ناشناس شبه‌نظامی راکتی به سوی قلب ناحیه نفتی عراق در استان بصره پرتاب کرد. این راکت در فاصله تقریباً صدمتری محل اسکان مهندسان آمریکایی و بین‌المللی فرود آمد که در این بزرگ‌ترین میدان نفتی کشور کار می‌کنند. امسال این هشتمین حمله راکتی به تاسیسات مربوط به آمریکا در عراق است و بلافاصله پس از حملات روزهای ۱۷ تا ۱۸ ژوئن به تاسیسات آموزشی ائتلاف در تاجی و موصل رخ داده است.

هرچند کسی از شهروندان خارجی در حملات این هفته کشته نشده است ولی دو عراقی مجروح شدند و این حوادث حضور دیپلماتیک واشنگتن را در محل دستخوش اختلال کرده است. سفارت آمریکا در بغداد و کنسولگری‌اش در اربیل با نیمی از کارکنان معمول به کار خود ادامه می‌دهند و همه کارکنان غیرضروری در اوایل ماه می به خاطر نگرانی‌های امنیتی فراخوانده شده‌اند. پیش از این کنسولگری بصره بعد از آن که هدف شلیک راکت قرار گرفت در سپتامبر گذشته به حال تعطیلی درآمد.

[https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/responding-to-iranian-harassment-of-u.s.-facilities-in-](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/responding-to-iranian-harassment-of-u.s.-facilities-in-iraq)

iraq

حملات موصل و بصره به طور خاص اسباب نگرانی است چون پس از هشدار جدی نخست‌وزیر عادل عبدالمهدی رخ داده که گفته بود شبه‌نظامیان عراقی باید عملیات‌های نظامی مستقل خود را نه تنها در داخل کشور بلکه در سراسر خاورمیانه متوقف کنند. یک روز پس از حمله ۱۷ ژوئن به تاسیسات تاجی - که روز یکم ماه می نیز به آن حمله شده بود - نخست‌وزیر محدودیت‌هایی بر نیروهای مسلح غیردولتی عراق صادر کرد که به خلاف معمول موارد مشخصی را اعلام می‌کرد:

۱. بدون مجوز توافق و کنترل دولت عراق فعالیت یا جابه‌جایی هر گونه نیروی خارجی در خاک عراق ممنوع است.

۲. بدون موافقت دولت عراق از حضور هر کشور منطقه یا خارج از منطقه در خاک عراق و اجرای فعالیت‌هایش خلاف هر طرف دیگری

خواه کشوری همسایه یا خارجیان داخل و خارج عراق جلوگیری می‌شود.

۳. اقدامات هر نیروی مسلح عراقی یا غیرعراقی خارج از چارچوب فرماندهی نیروهای مسلح عراق و نظارت فرماندهی کل ... ممنوع خواهد بود.

۴. هر نیروی مسلحی که در چارچوب نیروهای مسلح عراق و تحت فرمان فرماندهی کل کار کند ... اجازه نخواهد داشت بدون اطلاع اداره و کنترل نیروهای مسلح عراقی و بدون نظارت فرمانده کل دست به جابه‌جایی عملیات ذخیره‌سازی یا فعالیت بزند.

ظرف ۲۴ ساعت پس از صدور این فرمان راکت‌های تازه‌ای در موصل و بصره فرود آمدند.

این حملات همچنین مصادف شد با تلاش‌های آمریکا برای مشورت دادن به فرماندهی عملیات نینوا عراق (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/reshuffling-iraqi-generals-who-benefits>) که مشغول مذاکره برای بیرون راندن شبه‌نظامیان غیرمحل از موصل و دشت‌های نینوا است. عبدالمهدی پیش‌تر در ماه آگوست گذشته دستور بیرون راندن آن‌ها را داده بود. ولی نیروهای شبه‌نظامی از اطاعت فرمان یا حتی به رسمیت شناختن اورتبه او سر باز زده بودند.

در همین حال قرار است اکسون موبیل و چین یک معامله کلان امضا کنند که حدود ۵۰ میلیارد سرمایه‌گذاری ضروری و دانش مدیریت پروژه را وارد بصره و بقیه بخش‌های نفت عراق خواهد کرد. حداقل یکی از تازه‌ترین راکت‌های شلیک‌شده در نزدیکی تاسیسات اکسون فرود آمد. اگر این شرکت تصمیم بگیرد کارکنان‌اش را از بصره فرا بخواند این دومین فراخوانی احتیاطی پس از بالا گرفتن تنش‌ها میان ایران و آمریکا در اوایل ماه می است. در واقع تهران و گروه‌های نیابتی‌اش به شکلی پوشیده برای مانع‌تراشی در مسیر ابتکارهای آمریکا در زمینه انرژی طی سال گذشته مداخله کرده‌اند و تازه‌ترین حمله در بصره می‌تواند نمونه‌ای حاد از این گرایش باشد. رهبران ایران ممکن است در نهایت هدف‌شان ایجاد اختلال در پا گرفتن معامله اکسون باشد که ممکن است رسماً در اواخر امسال اعلام شود. یعنی زمانی که نخست‌وزیر عبدالمهدی قرار است از کاخ سفید دیدن کند.

به رغم این تحریکات پاسخ واشنگتن باید پاسخی سنجیده و متناسب با آسیب‌پذیری سیاسی عبدالمهدی باشد. رهبران آمریکا باید به طور خصوصی – و نه علنی – از بیانیه محکم ۱۹ ژوئن او استقبال کنند. در عین حال باید این نکته را نیز اذعان کنند که انجام حملات پراکنده راکتی بیش از شمار اندکی شبه‌نظامی (کمتر از ۲۰ نفر) نیاز ندارد. در نتیجه واقع‌بینانه که بنگریم عراق همچنان برای ممانعت از این نوع حملات مشکل خواهد داشت. درست مثل هر جامعه پس از جنگ دیگری که گروه‌های مسلح و ده‌ها هزار جنگ‌افزار دوره جنگ در آن وجود داشته باشد. مادامی که دولت عراق بتواند نشان دهد که در حال برداشتن گام‌هایی جدی برای احراز حاکمیت‌اش و تقویت تسلط بر شبه‌نظامیان است ایالات متحده آمریکا نباید اجازه دهد چنین حوادثی روابط دوجانبه را تضعیف کند یا موجب کاستن از حضور دیپلماتیک‌اش شود.

فوری‌ترین مساله‌ای که باید تحت نظر داشت کوشش‌های عبدالمهدی برای پاکسازی موصل و دشت‌های نینوا است که گروه‌های کوچک‌تر شبه‌نظامیان (که بسیاری از آن‌ها تحت حمایت ایران هستند) سرسختانه از تن دادن به دستورات قانونی او امتناع می‌کنند. او برای بیرون راندن و تنبیه رهبران شبه‌نظامی متهم در این مناطق باید بخش امنیتی حکومت را بسیج کند و حمایت بازیگران کلیدی سیاسی مثل آیت‌الله علی سیستانی یا فرمانده سپاه بدر هادی العامری را جلب کند. اگر او بتواند این کار را پیش از دیدار از واشنگتن انجام بدهد رهبران آمریکا باید تلاش‌های او را به مثابه نشانه‌ای روشن از حسن نیت و مقاصد آینده او قلمداد کنند. این اقدامات هرچند گامی کوچک باشد ولی گام دشواری است که باید بی‌سروصدا تشویق و تقویت شود.

*مایکل ناپیتز هموند ارشد انستیتو واشنگتن است که مدت درازی را در عراق از سال ۲۰۰۳ کار کرده و از جمله دیرزمانی نیز در خدمت نیروهای امنیتی کشور بوده است.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Bennett's Bahrain Visit Further Invigorates Israel-Gulf Diplomacy

۱۴ ژوئیه ۲۰۲۲

Simon Henderson

[\(/policy-analysis/bennetts-bahrain-visit-further-invigorates-israel-gulf-diplomacy\)](#)

BRIEF ANALYSIS

Libya's Renewed Legitimacy Crisis

۱۴ ژوئیه ۲۰۲۲

Ben Fishman

[\(/policy-analysis/libyas-renewed-legitimacy-crisis\)](#)

BRIEF ANALYSIS

The UAE Formally Ceases to be a Tax-Free Haven

۱۴ ژوئیه ۲۰۲۲

Sana Quadri ,

Hamdullah Baycar

[\(/policy-analysis/uae-formally-ceases-be-tax-free-haven\)](#)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/\)](#) نظامی و امنیتی

[\(fa/policy-analysis/anrzh-y-w-aqtsad/\)](#) انرژی و اقتصاد

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/raq/\)](#) عراق

[\(fa/policy-analysis/ayran/\)](#) ایران

